

Unachopaswa Kujua Kuhusu Umiliki wa Pepo

Pamoja na ukuaji uliokithiri wa uchawi na Ushetani katika jamii zetu, na kwa umaarufu wa kiroho wa Kizazi Kipya unaoenea sana, ulimwengu wa kiroho unapokea umakini zaidi kuliko hapo awali. Lakini kuna ulimwengu wa kiroho? Je! Kuna uwepo wa roho mbaya? Ikiwa ndivyo, hizi roho mbaya ni nini? Zilitoka wapi? Unapaswa kujua nini kuhusu umiliki wa pepo? Jambo hili kweli lipo katika ulimwengu wetu leo?

“Basi Roho anena waziwazi ya kwamba katika nyakati za mwisho wengine watajitenga na imani, wakisikiliza *roho zidanganyazo*, na *mafundisho ya mashetani* [mapepo], kwa unafiki wa watu wasema uongo, wakichomwa moto dhamiri zao wenyewe...” (1 Timotheo 4:1-3). Biblia yako inaonya hivyo!

Lakini “roho zidanganyazo” na “mafundisho ya mashetani” ni nini? Wanasaikolojia wengi na wanateolojia wengi wanaamini kuwa mashetani ni mambo ya kufikiriwa tu, na kuzingitia “umiliki wa pepo” kama njia isiyo ya kisayansi ya kuelezea ugonjwa wa kiakili. Lakini je! Biblia inaunga mkono maoni kama hayo?

Watetezi wa “Enzi Kipya,” kwa upande mwingine, wanaamini sana katika uwepo wa ulimwengu wa kiroho. Wanadai kuwa wamepata “mwangaza” na amani ya undani kupitia mawasiliano na “miongozi ya kiroho” wanaoamini kuwa ni “roho za wafu.” Je! Haya “miongozi ya kiroho” ni roho zilizotengwa na mwili wa wanadamu? Au ni mambo ya kuwazua? Au, ni kitu kingine?

Je! Kinachoitwa “Kizazi Kipya” kinahusu nini — ni kipya kweli? Na vipi kuhusu kuenea kwa mazoea ya uchawi, Ibada ya Kishetani, uaguzi, kutafakari kupita kiasi, uganga, na aina nyingine za uchawi? Je! Haya ni “matamano ya kupita” tu – au ni mitindo ambayo haifai kuchukuliwa kwa umakini?

Hebu tusome Biblia, na tuone kile Mungu anasema kuhusu mazoea haya.

Machukizo za Kipagani

Katika ulimwengu wa kale, matumizi ya “sanaa za udadisi” yalikuwa ya kawaida. Mafarao wa Misri walikuwa na waganga wao na wachawi (Mwanzo 41:8, 24; Kutoka 7:11), kama Nebukadreza, mfalme wa Babeli (Danieli 1:20; 2:2-13; 4:7). Biblia inazungumza juu ya waaguzi (Kumbukumbu la Torati 18:4; 1 Samweli 6:2); juu ya watambuzi wa pepo (Isaya 2:6; Danieli

2:27); juu ya wale (waliokuwa kati) na “wanaojulikana kwa mambo ya roho za pepo” (Mambo ya Walawi 19:31; 1 Samweli 28:7); juu ya wenye pepo (Mambo ya Walawi 19:31; 1 Samweli 28:3); juu ya waganga na wachawi (Kutoka 22:18; 2 Mambo ya Nyakati 33:6); juu ya watambuzi wa pepo (Kumbukumbu la Torati 18:11); juu ya wanajimu (Isaya 47:13; Danieli 1:20). Biblia na Akiolojia huthibitisha kwamba mazoea haya yalikuwa katika ulimwengu zima wa kale.

Wakati Mungu aliwatoa watu wa Israeli kule Misri, *Alilaani* kabisa matumizi ya mazoea kama haya. Hii inathibitishwa wazi na maandiko yafuatayo:

Kutoka 22:18: “Usimwache mwanamke mchawi kuishi.”

Mambo ya Walawi 19:26, 31: “... wala msifanye kuloga, wala msifanye utambuzi....Msiwaendee wenye pepo, wala wachawi ili kutiwa unajisi na wao; Mimi ndimi Bwana, Mungu wenu.”

Mambo ya Walawi 20:6, 27: “Na mtu yule atakayewaendea wenye pepo, na wachawi, ili kuzini pamoja nao, nitakaza uso wangu juu ya mtu yule, nitamtenga na watu wake.... Tena mtu mume au mtu mke aliye na pepo, au aliye mchawi, hakika atawawa; watawapiga kwa mawe, damu yao itakuwa juu yao.”

Kumbukumbu la Torati 18:9-11: “Utakapokwisha kuingia katika nchi akupayo Bwana, Mungu wako usijifunze kutenda kwa mfano wa machukizo ya mataifa yale. Asionekane kwako mtu ampitishaye mwanawe au binti yake kati ya moto [dhabihu ya kibinadamu], wala mtu atazamaye nyakati mbaya, wala mwenye kubashiri, wala msihiri, wala mtu alogaye kwa kupiga mafundo, wala mtu apandishaye pepo, wala mchawi, wale mtu amwombaye wafu.”

Licha ya maonyo ya wazi na ya kurudiwa ya Mungu, watu wa Israeli, mara kwa mara, “walifanya uasherati” na kufuata mila na desturi za wapagani. Walitafuta waaguzi, wenye pepo, waganga, na watambuzi wa pepo. Walitoa dhabihu kwa “miungu” ya mataifa; wakazichukua mila zao za kuchukiza. Hata waliwapitisha watoto wao kama dhabihu za kibinadamu kwa miungu ya kipagani (Yeremia 19:5; 32:35).

Mazoea mengi za kipagani bado yalikuwa yakitokea katika nyakati za Agano Jipya. Mtu mmoja aitwaye Simoni “alitumia uchawi, na kuwaloga watu wa Samaria, akidai kwamba yeye mwenyewe alikuwa mtu mkubwa” (Matendo 8:9). Huko Kipro, mtume Paulo alikabili mchawi aitwaye Elima, akimwita “mwana wa ibilisi” na “adui wa haki yote” (Matendo 13:8-11). Huko Filipi, Paulo alitoa pepo kutoka kwa kijakazi “ambaye aliwapatia mabwana wake faida mingi kwa kuagua” (Matendo 16:16-18). Na katika kitabu cha Wagalatia, uchawi umejumuishwa kati ya “kazi za mwili” (5:19-21), kuonyesha kwamba “uchawi” ulifanywa wakati huo.

Kwa wazi, machukizo yaleyale ya kipagani yaliyoleta laana kubwa juu ya Israeli ya kale bado yalikuwa wakati wa Kristo na mitume, Na bado ziko hadi leo!

Kwa kweli, “sanaa” zote za kiroho na “ufundi” ambazo tunasikia sana leo si kitu zaidi ya udhihirisho wa kisasa wa mazoea ya zamani yaliyolaaniwa katika Neno la Mungu! Mungu huyaita mambo haya kuwa *machukizo*, na anatangaza *hukumu ya kifo* juu ya wale wanaozitenda. Wale wanaofanya mambo haya leo wana *hatia ya kumtendea* Mungu *dhambi* kama wale waliozitenda nyakati za zamani. Kwa kuongezea, wanadhoofisha nguvu za kiroho ambazo zinaweza *kuharibu maisha yao!*

Roho za Kizazi Kipya

Katika wakati wetu, machukizo yaliyofanywa na Israeli ya kale yameibuka katika kile kinachoinaitwa “harakati ya Kizazi Kipya.” Watetezi wa mazoea ya Kizazi Kipya wanadai kuwa wameipata “mwangaza” na utimilifu wa kibinafsi kupitia mawasiliano na “roho za wafu.”

Maduka mengi ya vitabu sasa hubeba *mamia* ya vitabu vya Enzi Mpya, pamoja na “jinsi ya” kuongoza kile kinachoitwa “miongozo ya kiroho,” makadirio ya (“nje ya mwili”), unajimu, kutafakari kupitia kiasi, utambuzi wa pepo, matumizi ya piramidi, kusoma Kadi za Taroti, kufasiri ndoto, kugundua “maisha ya zamani,” na kufikia hali zilizobadilishwa za ufahamu.

Maelfu wamesoma juu ya machapisho ya “kiroho” za mwigizaji Shirley MacLaine ambaye anaelezea safari zake za kiroho katika vitabu vyake, “*Out on a Limb*” na “*Dancing on the light*” – na wamehudhuria semina zake juu ya kupata mwangaza kupitia mbinu mpya za enzi . Bila shaka, “mwangaza” wa mapitio za Bi MacLain “zimehamasisha” wengi kuanzisha safari zao za “Enzi Kipya.”

Nani hajasikia kuhusu mwanasaikolojia anayejulikana kama Jeane Dixon, mwangalizi wa mpira wa kioo anayedai ya kwamba Mungu ndiye chanzo cha “zawadi yake ya kinabii,” au marehemu Edgar Cayce, anayelitwa “nabii anayelala”? Hawa na wengine wengi wamesaidia kusafisha njia ya “Mwangaza” wa Enzi Kipya kwa maelfu.

Hata wanaojiita wahudumu wa Kikristo wamejiingiza kwenye tendo, na wametetea kweli mbinu za kiroho. Kwa mfano, Askofu James Pike, aliandika juu ya uzoefu wake na ulimwengu wa kiroho katika kitabu chake, *The Other Side*. Askofu Pike na Arthur Ford wa kati walichangia umaarufu wa kiroho kwa kuingia kwenye maono katika hafla ya televisheni ya 1967.

Madai ya Pike ya kuwasiliana na mwanawe aliyekufa, Jim, ni moja tu ya mengi ya madai hayo. Bila shaka, ripoti za uzoefu kama huo zimewachochea wengi kujaribu mawasiliano na wapendwa wao waliokufa.

Wengi wa Enzi Kipya wamewasiliana na ulimwengu wa kiroho — na wamelipa sana! Kwa mshangao wao, “miongozi wa kiroho” waliokutana nao *hawakuwa* “malaika wa nuru” wenye urafiki waliotarajia, lakini walikuwa roho mbaya – “wakuu wa giza wa ulimwengu huu” (Waefeso 6:12). Baadhi yao wamekataa mazoezi yao, na sasa wanazungumza dhidi ya Enzi

Kipya wa kiroho, wakionya juu ya hatari yake. Walakini, nia ya “ulimwengu wa kiroho” imeenea na inakua!

Lakini fumbo la Enzi Mpya sio dhihirisho pekee la kisasa la mazoezi ya kipagani ya zamani. Mauaji mabaya ya dhabihu yaliyofanywa huko Matamoros, Mexico, mnamo 1989, pamoja na mamia ya ripoti za dhabihu za wanyama za kitamaduni ilisaidia kuongezea ufahamu wa umma juu ya mazoezi ya Ushetani kule Marekani na sehemu zingine za ulimwengu.

Mawakili wa Ibilisi

Makumi ya maelfu ya Wamarekani na Wazungu wanahusika katika uchawi na uganga, na aina zingine za ufundi. Aina ya “miongozo ya vitendo” kwenye “ufundi” hizi zimechapishwa na kuuzwa, na yanapatikana karibu kwa kila mtu; mikusanyiko ya wachawi na waganga hufanyika wazi, kwenye vituo vya umma; vikundi vya wachawi na maduka ya uchawi huko Amerika na Ulaya unao idadi katika maelfu.

Wachawi na wanaojifundisha uchawi, na madawa zao, uganga, na ibada, zimekuwa pamoja nasi kwa miaka, na kwa ujumla zimechukuliwa kutokuwa na madhara, ingawa ni za kustaaajabisha. Hata hivyo, ushahidi ya shughuli zilizoenea za Kishetani — uchawi katika namna kuogofya sana — zimejitokeza kwa maeneo mengi huko Amerika.

“SHETANI ANAISHI SASA” – ujumbe uliochorwa ubaoni katika shule ulioachwa huko New Galilee, Pennsylvania — ulikuwa moja ya ishara kadhaa za mazoezi ya Ushetani katika eneo la Kaunti ya Beaver. Kulingana na nakala iliyoonekana kwenye ukurasa wa mbele wa *Beaver County Times* (Agosti 6, 1989), “Shughuli za kishetani zilihamishwa katika Kaunti ya Beaver kama kivuli kwenye mandhari.”

Nakala hiyo inaripoti kuwa maandishi ya Kishetani yalikuwa yamechorwa kwenye barabara za ukumbi, madarasa, na mkahawa wa shule ya zamani ya New Galilee, na sherehe hizo za “misa nyeusi” zilikuwa zikifanyika kwa miaka katika eneo la New Brighton. Kwa kuongezea, miili ya wanyama wadogo yaliyopatikana katika Kaunti ya Allegheny na visa vya ukeketaji wa wanyama vilivyoripotiwa na Humane Society of Western Pennsylvania imesababisha wakaazi wengine kujjuliza ikiwa wanyama hawa walikuwa wakiuawa kwa sababu ya ibada.

Hii ilikuwa moja tu ya nakala nyingi za magazeti juu ya shughuli za Kishetani zilizoonekana kote nchini mnamo 1989. Ripoti kadhaa juu ya kutokea kwa ibada za Kishetani, dhabihu ya wanyama, na maandishi ya Kishetani yaliyopatikana kwenye kuta, majengo, na barabara kuu kote Marekani zimethibitisha uwepo wa shughuli za Kishetani. Lakini ya kutisha zaidi ya yote ni ripoti za visa vya Kishetani vya unyanyasaji wa kijinsia kwa watoto, ulaji wa watu, na ibada za dhabihu ya wanadamu.

Toleo la Mei 17, 1989 la *The Register-Guard* (Eugene, Oregon), kwa mfano, iliripoti juu ya hukumu ya kifo cha Jason Wayne Rose, 21, kwa mauaji ya Mei 1987 ya Melissa Ann Meyer wa

miaka kumi na tisa katika ibada ya dhabihu ya kibinadamu. Kulingana na ripoti hiyo, Rose na mwenzake wa miaka kumi na saba, John Ray Jones, “walitangaza mauaji hayo ya dhabihu kwa Arioki, mungu wa uchawi wa machafuko na uovu.”

Ripoti kadhaa juu ya kutokea kwa ibada za Kishetani, dhabihu za wanyama, na maandishi za kishetani zilizopatikana kwenye kuta, majengo, na barabara kuu kote Amerika zinathibitisha uwepo wa shughuli za Kishetani. Lakini ya kutisha zaidi ya yote ni ripoti za visa vya Kishetani vya unyanyasaji wa kijinsia kwa watoto, ulaji wa watu, na ibada za dhabihu ya wanadamu.

Halafu kuna ripoti milioni mbili za watoto waliopotea na ugunduzi wa maelfu ya miili isiyojulikana ya watoto kila mwaka, pamoja na tamasha la kutisha ya utekaji nyara na hadithi kutoka kwa watoto wa shule ya mapema ya unyanyasaji wa kijinsia na watu wazima walio wanaume na wanawake. Ni watoto wangapi waliopotea wamekuwa wahasiriwa wa ibada za Kishetani? Ni wangapi wameuawa katika *dhabihu za kibinadamu* kwa shetani?

Watendaji wengi wa kichawi hawashiriki katika uhalifu mbaya kama hizo. Hata hivyo, wachawi wengi wanajua kuwa wanashughulika na nguvu za kweli, hata kama hawaelewi asili ya nguvu hizo.

Waabudu Shetani wengine wanaamini shetani halisi wa kibinafsi, na wanadai kumwabudu moja kwa moja; wakati wengine - Kanisa la Shetani la Anton LaVey, kwa mfano – wanaamini “Shetani” ni sitiari kwa nguvu za kiasili. Wale wa mwisho, kama wachawi na waganga, kwa ujumla hudai kuwa wao ni “waabudu wa kiasili” badala ya “waabudu shetani.”

Bila ya kujali jamii ya kichawi mshiriki anapendelea, ukweli unabakia: Kushiriki katika uchawi unaweza na unasababisha umiliki wa pepo! Wengine wamejifunza kwa njia ngumu!

Sinema za Kishetani

Ingawa sio hatari kama uchawi, “sinema za kishetani” zimesababisha shida makubwa za kiakili kwa watazamaji wengine. *The Exorcist*, sinema ya 1973 kulingana na riwaya ya William Peter Blatty iliyouzwa zaidi, ilionekana kuwa ya kushangaza sana kwa watazamaji wake. Ukosefu wa kulala, ndoto, jinamizi, na hofu na tuhuma za kumilikiwa na pepo zilikuwa miongoni mwa shida wengine walipitia baada ya kutazama filamu. Hata hivyo, filamu hiyo ilifanya vizuri sana kwenye box office.

Blatty mwenyewe anadai kuwa amewasiliana na roho ya baba yake aliyekufa na roho ya msichana wa Ulaya ya Kati mwenye umri wa miaka kumi na sita anayeitwa Bats. Ilitokea wakati wa kikao cha bodi ya Ouija ya masaa ishirini na tano, wakati alikuwa akipumzika kutoka kwa kuandika *The Exorcist* (Mfukuzi).

Tangu kuonyeshwa kwa *Rosemary's Baby* mnamo 1968, ikifuatiwa na *The Exorcist* mnamo 1973, filamu mingi za kishetani zimetolewa. Filamu hizi zinawasilisha kiasi kidogo cha ukweli juu ya mapepo na umiliki wa pepo, lakini sehemu zao nyingi sio za kweli – ni matokeo ya mawazo ya wanadamu. Kwa mfano, mapepo wakati mwingine husababisha watu wanaomiliki kulaani sana, kuonyesha tabia mbaya, na kusema lugha chafu, kama ilivyo katika *The Exorcist*, au Mfukuzi. Lakini mapepo (au shetani) hawapeani wanawake au mbweha wa kike mimba, kama ilivyo katika *Rosemary's Baby* na *The Omen*.

Mbali na athari mbaya (kwa watu wengine) kwa kutazama filamu kama hizo, labda hatari kubwa ni kujishughulisha na ulimwengu wa kiroho unaoendelezwa na watu wengine baada ya kutazama. Udadisi usiofaa juu ya ulimwengu wa kiroho unaweza kusababisha kutangamana na mizimu, iwe uchawi au aina nyingine wa Enzi Kipya. Hii inaweza kusababisha kukutana na roho mbaya.

Lakini wengine wanadai kuwa “roho mbaya” sio viumbe halisi, lakini ni “waliofananishwa” na matatizo za kiakili. Je! Ni vipi kuihusu. Je! Shetani na washirika wake wa pepo ni vitu halisi vya kiroho? Au ni wao viumbe vya kuhadithiwa walioumbwa katika akili za kufikiria wa washirikina?

Mapepo ni Halisi

Watu wengi, pamoja na wanatheolojia kutoka kwa madhehebu tofauti wanaamini kwamba roho mbaya ni za ulimwengu wa ushirikina na hadithi. Shetani si chochote zaidi kuliko “kifaa cha fasihi,” mfano wa uovu; na mapepo ni matatizo ya kiakili na kihemko, kama vile, magonjwa ya kiakili.

Maandiko mengi yanayothibitisha uwepo wa uovu usio wa kawaida yamekataliwa kama hadithi au kutazamwa kama mifano. “Ibilisi” wa kumjaribu Kristo wa (Mathayo 4), kwa mfano, si kitu zaidi ya upande wa kibinadamu wa asili ya Kristo; au, kulingana na fasiri moja, ni “shetani” wa *kibinadamu* ambaye hajatajwa, mwakilishi wa Herode, ambaye hutoa mamlaka ya mkoa kwa Yesu ikiwa atamwabudu gavana wa Kirumi.

Kulingana na fikira hii, shetani, au pepo wabaya, walibuniwa kwa mawazo ya zamani; leo tunazielewa kama matatizo ya akili na kihemko. Shetani anaonekana kama mfananisho – badala ya tabia ya kimapenzi; nembo ya uovu; kielelezo cha fasihi. Kama vile hekima inavyoonyeshwa katika Maandiko (Mithali 8), vivyo hivyo ndivyo Uovu. Kama vile “miungu” wanavyotungwa ndani ya ujinga na ushirikina, vivyo hivyo ndivyo mashetani.

Hoja kama hizo zinaweza kuwa ya kuvutia kwa wengine, lakini ikiwa tutasema ukweli wa Maandiko; ikiwa tutakubali Biblia kama *Neno la Mungu* lililopuliziwa, basi tunapaswa kuwa tayari kuweka kando mawazo yetu ya kibinafsi, na *kuamini* kile Biblia inafunua wazi.

Ukweli ni kwamba, majaribio yote ya kuona mapepo na shetani kama “magonjwa ya kiakili tu” na “kielelezo cha uovu” ni majaribio ya kweli ya kurekebisha kitu kinachoonekana isiyo ya kimantiki. Lakini Biblia iko wazi: Shetani ni kiumbe halisi wa kibinafsi; na mapepo ni vielelezo vya kiroho wanaofikiria, wanaowaza, wanaosema, na kudhihirisha hofu, na katika hali fulani, wanaweza kuingia na kumiliki akili ya mwanadamu!

Wakati Kristo alikabiliana na mtu aliyemilikiwa na mapepo (Marko 5), roho mbaya zilionyesha uwezo wao wa kufikiria, wa kujadiliana, na wa kuongea kwa kumsihi Kristo kutowatuma nje ya nchi, lakini kwa kundi la nguruwe lililokuwa karibu badala yake. Yakobo anasema kwamba mapepo “wanamwamini” Mungu, “na kutetemeka” (Yakobo 2:19).

Yesu “alitoa pepo [mapepo] wengi; na hakuwaruhusu mashetani *kusema* kwa sababu *walimjua*” (Marko 1:34). Katika visa vingine, mapepo walitoka nje “wakilia, na wakisema, Wewe ndiwe Kristo, Mwana wa Mungu...” (Luka 4:41) — kuonyesha kwamba mapepo ni viumbe wenye akili, walio na uwezo wa utambuzi na mawasiliano.

Akili ya mapepo ilionyesha tena wakati wapunga pepo saba wa Kiyahudi walijaribu kutoa pepo mchafu kwa jina la Yesu: “Na huyo pepo mchafu akajibu, akasema, Yesu namjua, na Paulo namfahamu; lakini ninyi ni nani? Yule mtu aliyepagawa na pepo mchafu akawarukia, akawakweza, akawashinda, hata wakatoka mbio katika nyumba ile bali wa uchi na kujeruhiwa” (Matendo 19:13-16). Ni *pepo mchafu* ndiye aliyesema, sio “yule *mtu* aliyemilikiwa na roho mbaya ndani yake”!

Kwa dhahiri, tofauti kati ya ugonjwa wa kiakili na kumiliki pepo ilikuwa ilitambuliwa wakati wa karne ya kwanza. Mathayo anazungumza juu ya “wale ambao walikuwa wamemilikiwa na mashetani [mapepo], na wale waliokumbwa na kichaa” (Mathayo 4:24), inaonekana wanatambua kwamba wendawazimu na umiliki wa pepo haziko sawa.

Ni wazi, basi, kwamba mapepo ni viumbe halisi, sio “matatizo za kiakili.”

Je! Mapepo Ni Nini?

Karibu kila tamaduni katika historia ya wanadamu wameamini uwepo wa kiroho, mazuri na mbaya. Roho kama hizo zimeitwa “miungu”; wameheshimiwa na kuogopwa; zimechukuliwa kuwa roho za mababu, za wanyama, na za waovu waliokufa.

Kupitia nyakati zote, wanadamu wamejaribu kutuliza roho hizi; wametafuta mwongozo, ulinzi, “bahati nzuri,” na nguvu za kibinafsi kutoka kwao; wameunda ibada na mila ya kukinga roho mbaya.

Neno la Kiyunani *daimon*, ambalo tulitoa “pepo,” mwanzoni “lilikuwa na maana mzuri na maana mbaya ... Socrates, kwa mfano, alifikiriwa kuwa na *daimon* au roho anayejulikana

iliyomuonya wakati alikuwa karibu kufanya uamuzi usiofaa” (*The Encyclopedia Britannica*) vol. 7, 1972; edition: article “DEMON”).

Tamaduni nyingi za kikabila zinaamini kuwa roho mbaya ni roho za uadui za mababu waliokufa. Ibada ya mababu na ibada mbali mbali za kutoa pepo wameibuka kutoka kwa imani hii.

Wagiriki wa kale na Warumi waliamini kwamba roho mbaya walikuwa “mizimu,” au “roho” ya waovu waliokufa, na walipaswa kuogopwa. Mawazo kama haya juu ya roho mbaya yalimwagika ndani Uyahudi. Josephus, mwanahistoria wa Kiyahudi wa karne ya kwanza, alionekana kuamini kwamba pepo “Sio wengine bali ni roho za waovu wanaoingia kwa watu walio hai, na kuwauwa isipokuwa waweza kupata msaada dhidi yao” (*Wars of the Jews*, 7:6:3).

Wengine, hata leo, wanaamini kuwa pepo ni roho za watoto wa umoja kati ya malaika na wanawake wa zamani. Imani hii inategemea fasiri mbaya ya Mwanzo 6, ambapo tunasoma juu ya “wana wa Mungu” ambao walioa “binti za wanadamu.” Watetezi wa nadharia hii wanasema kwamba “wana wa Mungu” walikuwa *malaika*, kwa sababu wakati mwingine malaika huitwa “wana wa Mungu” (Ayubu 1:6; 38:7), na “binti za wanadamu” walikuwa wanadamu. Hata ingawa ni maarufu, wazo hili linaharibiwa na madai ya Kristo kwamba watakatifu waliofufuliwa wako “sawa [kama] Malaika” kwa kuwa “hawaoi wala hawaolewi: wala hawawezi kufa tena” (Luka 20:35, 36).

Katika ulimwengu wa leo, ambapo “miungu” na “uchawi” wamebadilishwa na sayansi na teknolojia (isipokuwa kati ya wale wa Enzi Kipya na waganga), mashetani huhusishwa mara nyingi na ushirikina na hadithi potofu, na wanaaminika kuchukuliwa katika mawazo ya wanadamu waliokosa uelewa wa kisayansi.

Lakini imani kwamba mashetani ni “matatizo ya kiakili” isiyo ya kibinafsi inapingana na vifungu vya maandiko kadhaa, kama tulivyoona; na imani kwamba mashetani ni “roho za wafu” waovu inategemea mafundisho ya uongo ya “kutokufa kwa roho.” Kwa hivyo, hapana imani iliyo sahihi; hapana inayotoa maelezo ya kutosha kwa uwepo wa mapepo.

Biblia ni msingi wa maarifa. Haina maarifa yote, lakini hutupatia maarifa ya kimsingi juu ya jinsi ulimwengu huu ulivyotokea, kwanini Mungu aliumba mwanadamu, na hatima ya wanadamu. Katika kurasa zake, tunapata “maarifa” inayotusaidia kujaza mapengo katika historia iliyorekodiwa na ugunduzi wa kisayansi.

Bibilia haina mengi ya kusema juu ya asili ya mapepo, lakini machache inayosema inatupatia habari ya kutosha na wa kupata hitimisho unaolofaa kuhusu pepo na kwanini zipo. Habari moja kama hiyo iko katika waraka wa pili wa Petro: “Kwa maana ikiwa Mungu hakuwaachilia *malaika waliokosa*, bali aliwatupa shimoni [*tatarusi*: mahali pa kufungwa], akawatia katika vifungu vya giza, walindwe hata ije hukumu; Wala hakuuachilia ulimwengu wa kale [kipindi cha kabla ya mafuriko], bali alimhifadhi Nuhu wa nane... mjumbe wa haki, hapo alipoleta gharika juu ya ulimwengu wa watu wasiomcha Mungu” (2 Petro 2:4, 5). Yuda anatoa taarifa kama huo:

“*Na malaika wasiotunza enzi yao wenyewe [enzi kuu], lakini wakayaacha makao yao* yaliyowahusu amewaweka katika vifungo vya milele chini ya giza kwa hukumu ya siku ile kuu” (aya ya 6).

Kwa sababu neno *malaika* (Kiyunani: *angelos*) wakati mwingine hutumiwa kwa wanadamu, na inaweza kufafanuliwa kama “wajumbe,” wengine wanadai kwamba Petro na Yuda walikuwa wakimaanisha wajumbe wa *kibinadamu* waliokuwa wametenda dhambi. Lakini ikiwa Petro alimfanya Yuda kusema wanadamu, kwa nini hawakufanya hivyo? Katika kesi nyingi kubwa, “malaika” wanarejelea wajumbe wa *kiroho*. Hii inathibitishwa na usomi rahisi wa konkodanti.

Kwa kuwa haiwezekani kuaminika Petro na Yuda walipotumia neno *angelos* wakati somo lilikuwa “wanadamu.” Kwa wote wawili kuitumia haijulikani kabisa!

Ingawa wanadamu ni watenda dhambi, katika kesi hii ni *malaika* waliotenda dhambi na kuacha kusudi la kuumbwa kwao. Na kama wenye dhambi, lazima *wahukumiwe* katika ulimwenguni ujao. Hii ndiyo sababu “mapepo” waliuliza, “Je! Wewe [Yesu] umekuja kututesa kabla muhula wetu?” (Mathayo 8:29).

Mtume Paulo anaandika, “Je! Hamjui ya kuwa sisi [watakatifu] tutawahukumu malaika?” (1 Wakorintho 6:3). Wasingelikuwapo malaika watendao dhambi, hakungekuwa na haja ya hukumu ya malaika.

Biblia inazungumza juu ya “Ibilisi na malaika zake” (Mathayo 25:41; Ufunuo 12:9). Kwa wazi, “malaika” wa shetani ndio “malaika waliotenda dhambi.” Waliumbwa wawe “Roho wa kuhudumu” (Waebrania 1:14), lakini wakawa pepo wabaya – “hawakutunza enzi ao lakini waliacha makao yao.”

Katika Ufunuo 12, “Ibilisi na malaika zake” wanahusika katika vita visivyo vya kawaida na malaika mkuu Mikaeli na majeshi yake ya mbinguni: “Kulikuwa na vita mbinguni: Mikaeli na malaika zake walipigana na yule joka [Shetani]; yule joka naye akapigana nao pamoja na *malaika zake*; nao hawakushinda; wala mahali pao hapakuonekana tena mbinguni. Yule joka akatupwa, yule mkubwa, nyoka wa zamani, aitwaye Ibilisi na Shetani, audanganyae ulimwengu wote, akatupwa hata nchi, na malaika zake wakatupwa pamoja naye” (aya ya 7-9).

Unabii huu bado haujatimizwa; lakini, ushahidi wa maandiko unaonyesha kwamba hii, kama unabii mwingi, una maana *mbili*, ambapo tukio la zamani linatumika kuelezea a tukio la *baadaye*. Hii inamaanisha kwamba Ibilisi na malaika zake tayari wametupwa kutoka mbinguni – na kutoka kwa dalili zote, ilitokea zamani, katika ulimwengu wa kabla ya Adamu.

"Malaika waliotenda dhambi," basi, ni malaika waliomfuata Shetani katika uasi wake; ambaye kufukuzwa kwake kutoka mbinguni hutumiwa katika Ufunuo kama *mfano*, uwakilishi, wa tukio ujao.

Jambo kuu ni kwamba Shetani Ibilisi anao *malaika* zake, na malaika wa shetani ni roho mbaya ambayo Biblia huiita “mapepo.” Wao ni malaika waliomfuata Shetani katika uasi wake. Hapana maelezo mengine ya uwepo wa mapepo yanakubaliana na Neno la Mungu lililofunuliwa.

Shughuli za Mapepo

Ndiyo, mapepo wanao uwepo! Wamekuwa wakifanya kazi hapa duniani kwa milenia, kama tulivyoona. Lakini wanasababisha matatizo kama gani? Je! Kunao aina tofauti za mapepo? Je! wengine wakali zaidi kuliko wengine? Na ugonjwa wa kiakili je; inatofautianaje na umiliki wa mapepo?

Yesu aliwapa wanafunzi wake kumi na wawili “uwezo na mamlaka juu ya pepo wote [mashetani], na kuponya maradhi” (Luka 9:1). Baadaye, “Aliweka na wengine, sabini, akawatuma wawili wawili wamtangulie kwenda kila mji na kila mahali alipokusudia kwenda mwenyewe” (Luka 10:1). Wakati hao sabini waliporudi kutoka misheni yao, walisema, “Bwana, hata pepo, [mashetani] wanatutii kwa jina lako” (aya ya 17), Yesu alikuwa amewapa “amri ya kukanyaga nyoka na nge, na nguvu zote za yule adui” (aya ya 19), na walikuwa wametumia amri ile; na kutoa pepo kwa jina Lake.

Lakini wakati mmoja, wanafunzi wake hawakuweza kutoa pepo mchafu (Marko 9:17, 18). Baada ya Yesu kumtoa roho huyo, “wanafunzi wake walimwuliza kwa faragha, ‘Mbona sisi hatukuweza kumtoa’ Yesu akajibu, ‘Namna hii haiwezi kutoka kwa neno lolote, isipokuwa kwa kuomba’ (aya za 28, 29), Angalia maneno “Aina hii.” Hii inamaanisha kuwa kuna aina tofauti ya mapepo. Katika kesi hii, pepo alionekana kuwa na aina ya ukaidi hasidi.

Pepo wengine ni wakali sana, wenye chuki, wenye kulipiza kisasi kuliko wengine, na mapepo tofauti huathiri watu walio nao kwa njia tofauti. Zifuatazo ni baadhi ya njia ambazo mashetani hutumia kuathiri wenyeji wao:

Baadhi ya mapepo hujaribu kuumiza, kudhuru, au kuharibu watu waliomiliki. Katika mfano uliyotajwa hapo juu, mara nyingi yule pepo amemtupa mtu aliyemiliki katika “moto, na katika maji, amwangamize” (Marko 9:22). Mtu huyo aliyekuwa na “pepo” (Marko 5) “alikuwako usiku na mchana... makaburini na milimani, akipiga kelele na kujikatakata kwa mawe” (aya ya 5).

Baadhi ya mapepo husababisha uharibifu wa kimwili kama vile kukuwa bubu, kiziwi, na kipofu. “... Wakamletea mtu bubu mwenye pepo [mashetani]. Na pepo alipotolewa, yule bubu alinena...” (Mathayo 9:32, 33). “Ndipo akaletewa mtu mwenye pepo, kipofu, naye ni bubu; akamponya, hata yule bubu akanena na kuona” (Mathayo 12:22). “Akamkemea yule pepo mchafu, akanwambia, ‘Ewe pepo bubu na kiziwi, mimi nakuamuru, mtoke huyu, wala usimwingie’ (Marko 9:25).

Mashetani wengine huonyesha nguvu zao zisizo za kawaida kupitia “miujiza” na ujumbe wa maandishi. Mtume Paulo alimkabili “kijakazi aliyekuwa na pepo wa uaguzi... aliwapatia bwana zake faida nyingi kwa kuagua” (Matendo 16:16). Katika wakati wa mwisho, “roho za mashetani” zitaenda “zikifanya ishara” (Ufunuo 16:14). “Miujiza” ya mashetani mara nyingi hujumuisha matukio kama vile uzushi, telekinesis, kusoma akili, na uandishi wa moja kwa moja. Labda “maajabu” makubwa zaidi yatatokea mwishoni mwa enzi ya sasa, wakati shetani na malaika zake watakapotupwa chini hapa duniani.

Watu wenye pepo wakati mwingine huonyesha nguvu za ajabu za kimwili. Katika ya kesi ya mtu aliye na “jeshi,” “hakuna mtu aliyeweza kumfunga, hapana, sio kwa minyororo: Kwa sababu alikuwa amefungwa mara nyingi kwa pingu na minyororo, akaikata ile minyororo na kuzivunja-vunja zile pingu: wala hakuna mtu aliyekuwa na nguvu za kumshinda” (Marko 5:4).

Mashetani wengine ni “roho chafu.” Tunasoma haya katika Marko 9:25 na Ufunuo 18:2. Inavyoonekana, wanachukuliwa kuwa “wachafu” kwa sababu wanasababisha watu wanaomiliki kuonyesha tabia mbaya, mienendo mbaya, na kusema lugha ya uchafu.

Mara nyingi, pepo husababisha watu waliomiliki kuonekana wazimu. Hii haiweza kuwa kweli kwa kila kesi, lakini ni kweli kwa wengi. Mtu aliye na “jeshi” na kijana ambaye alitupwa “motoni na majini” ni mifano.

Kwa kuongezea ukweli zilizo hapo juu ya kumiliki pepo, maandiko pia yanafunua umiliki nyingi – wakati mtu anamilikiwa na pepo kadhaa kwa wakati mmoja – huwa haitokei kila mara. Wakati Kristo alitupa nje “jeshi,” pepo waliingia kwenye kundi la nguruwe, na kundi nzima – wapatao 2,000 – walikimbilia baharini na kuzama (Marko 5:13). Idadi ya nguruwe inaweza kuonyesha ni pepo wangapi walikuwa wamemtawala mtu huyo. Kwa hali yoyote, jina “Jeshi” linaonyesha zaidi ya moja au mbili, au hata saba, ambayo ilikuwa idadi Yesu alikuwa ametoa kutoka kwa Mariamu Magdalene (Marko 16:9).

Baadhi ya kesi za siku hizi za “utu uliogawanyika” labda ni miliki ya mashetani. Kutofautisha kati ya umiliki na ugonjwa wa kiakili, hata hivyo, mara nyingi huwa ngumu. Kanuni kuu ni: KESI MINGI ZA UGONJWA WA KIAKILI SI KESI ZA UMILIKI WA MAPEPO! Walakini, kunapokuwa mabadiliko makubwa katika utu (sio tukio la kukata tamaa, unyogovu, au wasiwasi), mwanzo wa mapigano ya ghafla, ya uhasama wa vurugu, au tukio yasiyo ya kawaida kwa mtu anayehusika, basi kumiliki pepo ni uwezekano halisi. Lakini kuwa mwangalifu juu ya kuharakisha kwa hitimisho, na usiende kutafuta mfukuzi wakati kesi kama hizo zinatokea. Tathmini ya kiakili ya mtaalamu aliyefundishwa ni hatua ya kwanza mtu anapaswa kufuata.

Dhana potofu Kuhusu Mapepo

Sasa kwa kuwa tunajua mashetani ni nini, na kile wanao uwezo wa kufanya, wacha tuangalie kile mapepo *sio*.

Watu wengine huzungumza juu ya “mapepo wenye tamaa,” au “mapepo wenye wivu,” au “wale wenye kiburi.” Istilahi kama hizo zinaonyesha ukosefu wa kimsingi wa kuelewa asili ya mapepo na athari za kumilikiwa na pepo, na mara nyingi hutoa “azazeli” kwa mwenye dhambi.

Ni kweli kwamba pepo wachafu wana uwezo wa kuwatia watu majaribuni (Mathayo 4:3), na kuwa na jukumu la kuongoza katika uovu mwingi wa ulimwengu huu (Waefeso 6:12), lakini matatizo zinazojumuisha tamaa, kiburi, wivu, na vitu vingine vya maumbile ya mwanadamu, hazionyeshi umiliki wa pepo. Yakobo anasema, “Lakini kila mmoja hujaribiwa na *tamaa* yake mwenyewe huku akivutwa na kudanganywa” (Yakobo 1:14). Tamaa ni moja ya vifaa vya asili ya mwanadamu; imo ndani yetu sote. Kulaumu “shida za tamaa” ya mtu juu ya pepo ni kuondoa lawama kutoka kwa nafsi ya mtu panapostahili.

Kwa kuongezea, ni kosa kuona mashetani wakilala nyuma ya kila kichaka, au kudhania ushawishi au umiliki wa pepo kila wakati jambo la kushangaza linatokea. Vifaa visivyojulikana vinavyopaa, kelele za kushangaza, na sakafu za kuunda sio matokeo ya shughuli za pepo. Magonjwa mengi aa kiakili na za kihemko hayaletwi na mashetani.

Kwa kudhani kwamba mapepo ndio wanaostahili kulaumiwa kwa dhambi zetu – kiburi yetu, wivu, tamaa; hasira yetu ya “vichwa ngumu” na kutokuwa na subira – tunajinyima mafanikio yoyote ya kweli katika ukuaji na maendeleo ya kiroho. Misukumo na hisia zinazohusika katika shida kama hizi haziidhinishi *kufukuzwa*; wanahitaji kuweka *vipaumbele* vilivyo thabiti, kwa maisha ya *nidhamu* kwa wakati .

Hii haimaanishi kwamba mashetani hayana ushawishi katika maovu ya ulimwengu huu. Hakika, wanao ushawishi. Lakini *ushawishi* na *umiliki* ni dhahirisho mawili tofauti kabisa za shughuli za pepo. Katika umiliki, roho mbaya hukaa na kuchukua udhibiti wa akili ya mwathiriwa wake. Katika hali ya ushawishi wa pepo hata hivyo, roho inaweza kuweka mawazo fulani katika akili ya mtu, lakini haikai na kudhibiti akili. Mtume Paulo anaunganisha “kawaida ya ulimwengu huu” na “roho yule atendaye kazi sasa katika wana wa kuasi” (Waefeso 2:2). Hii inaonyesha kwamba shetani – na, kwa kuongezea, ulimwengu wa mapepo – ni sababu kuu inayosababisha maovu ya ulimwengu huu. Pia inatoa kidokezo muhimu juu ya jinsi ya kuepuka ushawishi wa mashetani: Usifuate kawaida ya dunia hii! Usiwe mwana wa kuasi! Badala yake, mfuate Kristo! Mtii Mungu! “Basi mtiini Mungu. Mpingeni shetani, naye atawakimbia” (Yakobo 4:7).

Ibilisi na washirika wake waliopungukiwa ndio “wakuu wa giza katika ulimwengu huu” (Waefeso 6:12), lakini *hawawezi* kutawala wale wanaojitiisha chini ya utawala wa Mungu.

Umiliki na Utoaji wa Mapepo —

Wa Kale na Wa Kisasa

Kutoka kwa rekodi ya Agano Jipya, tunajifunza kwamba umiliki wa mapepo ulikuwa kawaida katika karne ya kwanza. Labda jambo hili lilikuwa kwa sababu ya kuenea sana kwa kuvutiwa na “sanaa nyeusi” – uzimu, ujinga, uchawi, uganga, nk.

Ushahidi wa kupendekezwa huu unapatikana katika Matendo 19, ambapo tunapata mtume Paulo katika jiji la Efeso, mji mkuu wa mkoa wa Kirumi wa Asia.

Katika akaunti hii, “Mungu alifanya kwa mikono ya Paulo miujiza ya kupita kawaida: Hata wagonjwa wakaletewa lesu na nguo zilizotoka mwilini mwake, magonjwa yao yakawaondokea, pepo wachafu wakawatoka” (aya 11, 12). Halafu ikafuatia kesi ya wapunga pepo saba wa Kiyahudi ambao jaribio lao la kutoa pepo “kupitia Yesu ambaye Paulo alihubiri” haikufaulu (aya 13-16).

Wakati raia wa Efeso waliposikia juu ya kile kilichokuwa kimetokea, “hofu iliwaingia wote, na jina la Bwana Yesu likatukuzwa. Na wengi walioamini wakaja, wakaungama; wakidhihirisha matendo yao. Wengi wao pia ambao waliotumia *mambo ya uganga* wakakusanya vitabu vyao, wakavichoma moto mbele ya watu wote; wakafanya hesabu ya thamani yake, wakaona ya kwamba yapata fedha *hamsini elfu*” (aya 17-19).

Hii kuvutiwa na “mambo ya uganga” haijumuishi kesi zote za umiliki wa pepo katika ulimwengu wa kale, lakini bila shaka inachangia visa vingi kama hivyo. Ni ukweli unaojulikana kwamba, hata katika wakati wetu, umiliki wa pepo ni kawaida sana kati ya watu wa nchi ambazo “mambo ya uganga” zinafanywa kawaida kuliko Amerika na mataifa mengine “ya Kikristo.” Walakini, ushahidi wa shughuli za mapepo – pamoja na visa halisi vya umiliki – huko Amerika na nchi zingine zinazozungumza Kiingereza zimeongezeka tangu kuwasili kwa harakati za Enzi Kipya, na kwa kuenea kwa mazoea ya kichawi na Ibada za Kishetani.

Kumiliki pepo ni jambo la kweli sana katika ulimwengu wa leo; na hivyo ndivyo mazoezi ya kupunga pepo – ibada, sala, matamko, na njia maalum zinazotumiwa kufukuza pepo wabaya kutoka kwa watu wenye pepo. “Mambo ya uganga” kama hizi ya zilijulikana sana kati ya Wayahudi wote na wapagani katika nyakati za kale. Baadhi ya marabi wa Kiyahudi bado wanafanya vitendo vya kupunga pepo, kama vile Wahindi na Waislamu.

Katika upungaji wa mapepo mengine ya kipagani, walio na mapepo huteswa — kulingana na imani kwamba pepo unaomiliki unaweza kujeruhiwa, na hivyo kufukuzwa, kwa kuumiza mwili wa mwenye kumilikiwa. Inavyoonekana, na kwa sababu yoyote, kiwango fulani cha mafanikio kimepatikana kupitia matumizi ya mbinu hizo za kikatili.

Ibada za kupunga pepo za Wayahudi wa kale zilionekana kutolewa kutoka tamaduni za kipagani, Josephus anasimulia juu ya kupunga pepo ambapo pepo lilivutwa kupitia pua za mtu mwenye

kumilikiwa kwa kutumia njia maalum inayodaiwa kutolewa kutoka kwa Sulemani. Ibada hiyo ilijumuisha pete maalum ya pua na matamko ya kichawi yanayodaiwa kutungwa na Sulemani. Kwa kweli, hakuna ibada kama hizo zinazoonekana katika Sheria ya Musa, na hakuna mahali popote zilizoidhinishwa katika Maandiko. Ikiwa ibada ya kupunga pepo ilivyoelezewa na Josephus kweli iliundwa na Sulemani, basi ilikuwa imetungwa katika miaka yake ya mwisho, wakati alikuwa chini ya ushawishi wa wake zake wa kipagani.

Kesi nyingi za umiliki na kupunga pepo zimehifadhiwa katika Ulimwengu wa Kikristo vile vile. Malachi Martin, msomi wa Kikatoliki na Profesa wa zamani wa Jesuit huko Taasisi ya Kipapa ya Kibibilia (Pontifical Biblical Institute) kule Roma, anasimulia visa vitano vya Amerika vya umiliki na kupunga pepo katika kitabu chake *Hostage to the Devil*. Kabla ya kuelezea matukio ya kesi hizo tano, Martin anasema kuwa kesi hizo ni za kweli, na kwamba akaunti zake zinategemea mahojiano mengi na watu waliohusika moja kwa moja na kwa njia isiyo ya moja kwa moja, na kwenye kanda zilizotengenezwa wakati wa kupunga pepo.

Sura zinazofuata zinaelezea baadhi ya matukio ya kutisha zaidi na ya kufikiriwa. Tabia za kupotosha za wenye kumilikiwa, na vile vile matukio yasiyo kawaida yanayotokea wakati wa kupunga pepo, kwa njia zingine ni sawa na hadithi ya uwongo ya Regan, ibilisi mwenye umri wa miaka kumi na mbili wa filamu, *The Exorcist*.

Kulingana na utafiti wa Martin, baadhi ya “matukio ya kimwili wa mara kwa mara inayohusishwa na umiliki” ni pamoja na “uvundo usioweza kueleweka [unapenya ndani ya chumba hicho ambapo upungaji wa pepo hufanywa]; joto la kufungia [ndani ya chumba, ingawa sehemu zingine ya nyumba ni ya joto]; nguvu za telepathiki juu ya mambo ya dini na maadili tu; ngozi isiyo ya kawaida au laini kabisa au iliyonyoshwa, au upotoshaji usio wa kawaida wa uso, au mabadiliko mengine ya kimwili na tabia; ‘kumiliki mvuto’ (mtu mwenye kumilikiwa kuhamishika kimwili, au wale walio karibu na aliyemilikiw hupunguzwa na shinikizo la kupumua); ufuatiliaji (mwenye kumilikiwa huinuka na kuelea kutoka ardhini, kwenye kiti, au kitandani; hakuna msaada unaofuatiliwa kimwili); vurugu la kuvunja fanicha au samani, kufungua kila wakati na kupiga milango, kurarua ngu katika maeneo ya karibu na wenye kumilikiwa, bila mkono kuwekwa juu yao; na kadhalika” (ukurasa 13).

Kabla ya ibada ya kupunga pepo kuanza, vitu vilivyo huru huondolewa kwenye chumba. “Wakati wa kupunga pepo, aina moja ya vurugu inaweza na mara nyingi husababisha kitu, nyepesi au kizito, kuzunguka zunguka, kutembea nyuma na mbele, au kuruka kwenye chumba, kupiga kelele sana, kupiga kuhani au mwenye kumilikiwa au wasaidizi. Sio nadra kwa watu kujitokeza kutoka upungaji wa pepo na majeraha mabaya ya mwili” (ukurasa 15).

Mamlaka ya Dayosisi kwa kawaida huteua kuhani mwandamizi kumsaidia mpunga pepo na kupata mafunzo kama mpungaji wa pepo. Jukumu lake ni “kufuatilia maneno na matendo ya mpunga pepo, kumuonya ikiwa anafanya makosa, kumsaidia ikiwa anadhoofishwa kimwili, na

kuchukua mahali pake akifa, akianguka, akikimbia, akipigwa kimwili au kihemko kupita uvumilivu – na yote yametokea wakati wa kupunga pepo” (ukurasa 15).

Wengine pia wanateuliwa kumsaidia mpunga pepo katika kazi yake ngumu. Martin anaandika, “Lazima yule mpunga pepo ahakikishe mapema iwezekanavyo kwamba wasaidizi wake hawatadhoofishwa au kushindwa na tabia mbaya au kwa lugha chafu zaidi ya mafikirio yao; hawawezi kugeuzwa kwenye damu, kinyesi, mkojo; lazima wawe na uwezo wa kuchukua kibinafsi matusi mabaya na kuwa tayari kuwa na siri zao za uganga kusemwa hadharani mbele ya umma na mbele ya wenzio. Haya ni matukio ya kawaida wakati wa kupunga pepo” (ukurasa wa 16).

“Hata kwa uangalifu wote ulimwenguni,” Martin anasema, “hakuna njia ambayo mpunga pepo anaweza kuwaandaa kabisa wasaidizi wake kwa yale ambayo wamejiwekea. Ingawa hawako chini ya mashambulio la moja kwa moja na lisilo la kujitolea ambalo kuhani atapitia, sio kawaida kwa wasaidizi kuondoka – au kutekelezwa – katikati ya upungaji wa pepo” (ukurasa wa 16).

Kulingana na Martin, upungaji wa pepo kwa kawaida huchukua masaa 10 au 12, lakini zingine zinaendelea kwa siku kadhaa, na machache hudumu kwa wiki! “Mara tu inapoanza,” Martin anaelezea, “isipokuwa kwenye hafla zilizo nadra, hakuna wakati wa kuondoka, ingawa mmoja au watu wengine waliopo wanaweza kuondoka kwenye chumba kwa muda mfupi, kuchukua chakula, kupumzika kidogo, au kuenda bafuni” (ukurasa 16, 17).

Upungaji wa pepo sio tu ya kusumbua kwa wenye kumilikiwa, lakini kwa timu ya wapungaji pepo kama vile vile. Katika *People of the Lie*, mwandishi M. Scott Peck, MD., anajadili juu ya upungaji wa pepo mawili aliyoshuhudia kibinafsi. Moja ilidumu siku nne; nyingine ilidumu siku tatu, anasema, na zote zilikuwa na mafanikio. Anaandika, “na ingawa matokeo yalikuwa na mafanikio, wengi wa [washiriki wa kupunga pepo] walikuwa na athari za kihemko kushindana nazo katika wiki kadhaa baadaye” (ukurasa 189).

Dr. Peck hana uhakika juu ya kile kinachokuja kwanza: kujihusisha na uchawi au umiliki wa pepo. Lakini jambo moja ni la uhakika: Kuna uhusiano dhahiri kati ya viti hizi mbili. Peck anaandika, “Inaonekana wazi kutoka kwa fasihi juu ya umiliki kwamba visa vingi vimehusika na uchawi...” (ukurasa wa 190).

Wenye mapepo wote wawili katika kupungiwa mapepo alivyoshuhudia walikuwa wamehusika katika uchawi. “Katika hali ya mmoja mchakato ulionekana kuanza na kuhusika na uchawi akiwa na umri wa miaka kumi na mbili. Katika mchakato mwingine inaonekana ilianza akiwa na umri wa miaka mitano na kitu cha kutisha zaidi kuliko vile mtu angezingatia kwa kawaida kama uchawi” (ukurasa 190, 191).

Somo ni wazi: Ikiwa unathamini maisha yako, akili yako timamu, hisia zako na ustawi wa kiafya, *basi kaa mbali na uchawi!* Epuka chochote kinachofanana na uchawi, pamoja na Enzi

Kipya wa kiroho. Kumbuka, Mungu Mweza *anashutumu* kabisa mambo kama hizo! Na kuna hatua zingine za kuzuia unazoweza kuchukua.

Jinsi ya Kujikinga

Ifuatayo ni muhtasari wa mambo unayoweza kufanya ili kujikinga kutoka kw shughuli za kipepo:

- (1) Kama ilivyoelezwa hapo juu, jiepushe na aina zote za uchawi na Kizazi Kipya cha kiroho. Pia fahamu athari mbaya za dawa za kulevya (cocaine, heroin, nk) na “muziki” mizito. Wengi wenye uzoefu wa dawa za kulevya na mashabiki wa muziki mizito hawana pepo, lakini unganisho la matumizi mabaya ya dawa za kulevya na muziki mizito na uchawi, na tabia mbaya, unyogovu, na tabia ya kujiua, haiziwezi kupuuzwa. Wachawi wa zamani walitumia vitu vya kushawishi mhemko na mazingira ya kuandaa akili zao kwa mawasiliano na ulimwengu wa kiroho; wenzao wa kisasa bado wanatumia dawa za kulevya.
- (2) Jizoeshe kwa kudhibiti mihemko. Mafanikizo za hasira za kipofu, hasira isiyodhibitiwa, na “Hasira kali” za muda mrefu *zinaweza* kusababisha kumilikiwa na pepo.
- (3) Tambua uwepo wa pepo na ukweli wa ushawishi wa mashetani na umilikiaji wao, lakini usijishughulisha nazo, na usitafute ushahidi wa shughuli za kishetani. Matukio mengi ya kushangaza sio asili ya pepo, na wagonjwa wengi wa kiakili hawamilikiwi na mapepo. Kudhani shughuli za kipepo pasipokuwa chochote ni hatari zaidi kuliko usaidiaji.
- (4) Fuata kanuni za Neno la Mungu. Sheria za Mungu zilikusudiwa kuwa na faida kwa wanadamu, Utiifu wa sheria za Mungu huleta furaha, ustawi, na amani ya kweli ya kiakili.
- (5) Weka tumaini lako katika ahadi za Neno la Mungu. Yakobo anaandika, “Nyenyekeeni kwa Mungu. Mpingeni shetani, *naye atawakimbia*” (Yakobo 4:7), Paulo anasema, “Msijisumbue kwa neno lolote; bali katika kila neno kwa kusali na kuomba, pamoja na kushukuru, haja zenu na zijulikane na Mungu. Na amani ya Mungu ipitayo akili zote, itawahifadhi mioyo yenu na nia zenu katika Yesu Kristo” (Wafilipi 4:6, 7).

Maneno ya Paulo huenda sambamba na ahadi ambazo Yesu huwapa wale wanaomfuata Yeye. “Nimepewa mamlaka yote mbinguni na duniani,” anasema. “Basi enendeni, na mkawafanye [fanyeni wanafunzi] mataifa yote kuwa wanafunzi... *na tazama, mimi nipo pamoja nanyi siku zote, hata ukamilifu wa dahari [mwisho wa ulimwengu]*” (Mathayo 28:18-20).

Fikiria juu yake; mpunga pepo wa wakati wetu hutumia masaa mengi ya kusumbua, ambayo yanaweza kupanuka ndani ya siku na wiki, akijaribu kupunga roho moja ya pepo. Yuko katika hatari ya kujeruhiwa kihemko wakati wa pitio hili. Na inapoisha, anaweza kuhitaji wiki kadhaa kupona kutoka mapitio ya kustaajabisha sana, Lakini Yesu, ambaye alitoa pepo zaidi kuliko

mpunga pepo yeyote, hakuhitaji masaa mengi kukamilisha kazi hiyo. Hakuhitaji kipindi chochote ya kupona, hakuhitaji tiba mara moja pepo lilitolewa. Hakuwa na mazoea ya ibada, au matamshi maalum. Amri moja – “Toka!” – ilileta matokeo ya *papo hapo*. Katika tukio moja, *kikosi* kizima cha mapepo kilikimbia kwa amri yake.

Nguvu iliyoje! Na nguvu hiyo hutoa faraja na hakikisho kwa wafuasi wa Kristo leo — kwa kuwa Kristo ambaye kwa amri moja tu alitoa kikosi cha roho wabaya ni Kristo yule yule anayeahidi, “mimi nipo pamoja nanyi siku zote, hata ukamilifu wa dahari.” Ili kuwa naye pamoja nasi, tunachohitaji ni kumfuata Yeye; kutembea chini ya njia aliyoichonga; na kufuata njia ya maisha aliyoitangaza.

Katika Maandiko, Kristo na njia aliyoichonga huitwa “Njia” (Yohana 14:6; Matendo 9:2; 24:14). Na linapokuja katika suala la kulinda mlango wa akili yako, hakuna njia bora.